

MÅNDAG 27 APRIL 2015

Bild: LINDA SVENSSON

ENTUSIASTER. Bengt Yhlen och Anna-Kerstin Thell har testkört alla tolv cykelbanorna och rekommenderar dem starkt.

Inlandets cykelleder invigdes i Lia i går

LIA

I går var det invigning vid gamla stationshuset i Lia. Många cykelentusiaster samlades för att fira de tolv nya cykellederna.

Lia Byalag och Ekomuseum Nedre Ätrådalen styrde upp invigningen, där det bjöds på musik, poängpromenad, utställningar och försäljning av fika.

– Det här är även starten på byalaget, det fanns inte innan. Jätteroligt att det blev någonting av cykelbanorna, det har varit ett jättejobb, säger Leif Sondell, ordförande i Lia byalag.

Kommunrådet Mari-Louise Wernersson fanns på plats för att tala och cykla igenom invigningsbandet.

– **DET HÄR** är ett jättebra tillskott till vår fina landsbygd. Det är viktigt att ha som rekreation eller träning, men det är också en turistsatsning. Ett stort innerligt tack till Ekomuseum, säger Mari-Louise Wernersson.

Ekomuseum nedre Ätrådalen fick två miljoner kronor i EU-bidrag för att skapa ett cykelnät från kusten vid Falkenberg, upp över inlandet och in i Svenljunga kommun.

– Det är fantastiskt, så mycket

Bild: LINDA SVENSSON

ÄLVSERED MOPPERS. "Vi uppskattar det verkligen", säger Kennet Lernsten som kör sin moped från 50-talet på cykelvägar.

folk som kom hit i dag! Det är underbart vilka möjligheter som öppnas, nu ska det bara börja användas också, säger H G Karlsson, styrelsegruppens ordförande för Ekomuseum Nedre Ätrådalen.

För nu står de klara, tolv cykelslingor och två cykelleder i inlandet. Sammanlagt rör det sig om 40 mil av möjliga cykelvägar. Några av dem som närvarade vid invigningen har redan provcyklat alla delar av cykelnätet.

– De är jättestreva. Jag kan verkligen rekommendera dem, de har olika längd och är olika backiga.

Jag la om semestern för att kunna vara med och testa alla, säger Anna-Kerstin Thell.

– Jag är ju utsocknes, så det var intressant för mig. De hade ordnat så de flesta ekomuseerna längs vägen var öppna och det var många kunniga med från lokalbefolkningen, säger Bengt Yhlen.

MEN DET ÄR inte bara cyklister som är nöjda med lederna. Mopedister från både Falkenberg och Älvsered anlände med sina gamla pärlor, klass 2-mopeder som helst ska köras på cykelbanor.

Cykelnätet

Trafikverket har högre krav på underhåll och trafiksäkerhet på det som får klassas som cykelled. De två cykellederna är den 15 kilometer långa Pyttebanelleden mellan Ullared och Älvsered och den 24 kilometer långa Ätranbanelleden mellan Ullared och Fegen. Båda följer gamla järnvägssträckningar och kvalificerar sig för det som Trafikverket klassar som lokal rekreativ led eller cykelled. De har nu fått bland annat nya skyltar och parkbänkar. Ekomuseum nedre Ätrådalen har inventerat andra möjliga cykelslingor, i regel på befintliga landsvägar. De finns med i en ny informationsbroschyr, på översiktsskyltar och på webbsidan ekomuseum.com.

– Det är en 53:a Husqvarna Gripen, lika gammal som jag! säger Kennet Lernsten som är glad över de nya lederna.

Deltagare i Team Rynkeby Halland fanns på plats och laddade inför sommarens strapats, då de ska cykla från Lund till Paris till förmån för Barncancerfonden.

– Det är fantastiskt att det görs någonting för cykling, säger Susanne Jonsson som är kapten för Team Rynkeby Halland.

LINDA SVENSSON

010-471 54 23 linda.svensson@hns.se

Hallands Nyheter 22 april 2015

[Nu ska det gå bättre att hoja runt!](#)

Hallands Nyheter 10 mars 2015

Bild: JOHAN SUNDSTRÖM

LJUSSTÖPNING. Gunnel Kullander visar Kazuoki Ohara hur hon tillverkar stearinljus i Ljusverkstan.

Gällared blir japansk landsbygdsförebild

GÄLLARED

Ljusverkstan i Gällared fick ett inspirationsbesök under tisdagen. Kazuoki Ohara är japansk professor i arkitektur och inspireras av landsbygden i Nedre Åtradalens kommun.

I en gammal omgjord ladugård driver i dag Gunnel Kullander Ljusverkstan. Den är en av 82 delar av Ekomuseum i Nedre Åtradalens kommun som arbetar för en levande landsbygd. I dag får Gunnel Kullander besök av Kazuoki Ohara som är här för att studera landsbygden. Tillsammans visar hon och Anna Winther från Falkenbergs

Bild: JOHAN SUNDSTRÖM

SWEDISH FIKA. Anna Winther, Denis Gavøis, Kazuoki Ohara och Gunnel Kullander diskuterar skillnader mellan svensk och japansk landsbygd.

kommun runt Kazuoki Ohara på platsen.

– Det är tredje gången som jag är i Falkenbergs kommun och besöker de olika delarna av Ekomuseum, säger Kazuoki Ohara som är professor i

arkitektur på universitetet i Yokohama och arbetar med olika projekt för att rädda landsbygden i Japan.

– De flesta unga i Japan flyttar in till städerna. Det gör att många ställen blir

glest befolkade och många byggnader står och förfaller, säger Kazuoki Ohara.

Han har tidigare hämtat inspiration från området som han vill använda hemma i Japan.

– Ni har en väldigt aktiv landsbygd här där det är lättare att få folk att bo kvar, även unga. Genom att studera Ekomuseum och området här får jag många idéer som jag kan använda för att rädda landsbygden i Japan, säger Kazuoki Ohara.

JOHAN SUNDSTRÖM

010-4715246 johan.sundstrom@hn.se

Webb-tv

Se mer om besöket i Gällared hn.se

Brittisk professor på besök bland Ätradalens ekomuseer

KÖINGE. Nu i helgen är det ekomuseets dag. Och mitt i den halländska grönskan befinner sig den brittiske professorn Peter Davis, en auktoritet i museivärlden och den som nog bäst av alla kan förklara ekomuseernas betydelse och mening.

Nedre Ätradalens ekomuseer har i helgen svår konkurrens med allehanda jippon. Men den som vill fly från stadens motorbuller kan gå in på *ekomuseum.com* och hitta en uppsjö besöksmål i Falkenbergs omnejd.

Ekomuseer är en i högsta

grad internationell företeelse. Peter Davis, professor vid universitet i Newcastle, har i flera decennier intresserat sig för fenomenets utveckling. För två år sedan kom andra upplagan av hans *"Ecomuseum - a sense of place"*, en överblick av ekomuseernas intåg i 50-talet länder.

- Jag är fascinerad av att se hur lokalsamhällen går samman för att starta ekomuseer och därmed bevara ett arv, säger Peter Davis.

I grunden ser han ekomuseerna som en demokratisk rörelse, där museet inte byggs kring en samling på någon institution, utan där man istället bygger verksamheten kring en företeelse,

byggnad eller plats som lokalsamhället vill bevara. Därför kan inte heller besökaren lägga något alldeles tydligt kvalitetskrav på ekomuseerna, utan deras berättigande ska snarare mätas i lokalsamhällets engagemang.

- Så jag blir till exempel bekymrad när jag ser ekomuseernas framväxt i Kina, där det är så tydligt att de byggs upp av myndigheterna, utan den lokala förankring som är det väsentliga, säger Peter Davis.

Ekomuseum som begrepp myntades på 1970-talet av de franska museimännen Hugues de Varine och Georges Henri Rivière som såg en ut-

armning av den franska landsbygden och behovet av att bevara vissa miljöer. Ordet "eko" härleds från grekiskans "oikos" som står för "hushåll, hem".

Att Peter Davis besöker Halland beror på att han träffade Denis Gavois på en internationell konferens i Portugal. Gavois, gunghästmakare och möbelrenoverare i Lunagård i Köinge, är styrelseledamot i Ekomuseum nedre Ätradalens.

- Peter Davis höll en kristallklar föreläsning, så vi bjöd in honom, säger Denis Gavois.

Håkan Bergström
010-471 52 67
hakan.bergstrom@hn.se

I halländsk miljö. Professor Peter Davis, internationell kändare av ekomuseer, på besök i Köinge. Bild: HÅKAN BERGSTRÖM

Svenljunga Tranemo

GUIDEN

TOMASSERHOLT FEM SAKER DU KAN GÖRA
I VECKAN I KIND

Lasse Holm kommer till allsången i Svenljunga.

FOTO SCANPIX

TORPA STENHUS MEDELTIDSDAGAR

I helgen kan du testa på riddarliv på Torpa Stenhus. Besök medeltidsmarknaden och prova på medeltida aktiviteter som att ta en ridtur tillsammans med Arn, gå på dramatiserad visning i slottet eller lyssna på sång och musikuppträdanden.

Lördag och Söndag klockan 10-17, Torpa Stenhus.

BESÖK ETT EKOMUSEUM

I helgen är det ekomuseets dagar i området kring nedre Ätradalen. I Mårdaklev håller lanthandeln och hembygdsgården öppet hus. I Mjöbäck hembygdsförening finns träsnidarnas verkstad som håller öppet.

Lördag och söndag med start klockan 12 i Mårdaklev, från klockan 14 i Mjöbäck.

SOMMARBIO MED STÅLMANNEN

Den som tröttnar på att vara ute i solen kan fly undan in i biomörkret. På tisdag visas nya stålmannenfilmen "Man of Steel" på Teaterbiografen.

Tisdag klockan 20, Teaterbiografen Svenljunga.

SOMMARÖPPET I ROASJÖ KYRKA

Under en hel månad har Roasjö kyrka hållit öppet under sommaren. På söndag avslutas sommaröppet med en musikgudstjänst med Fredrik Johansson och Jonas Möller Lekemo.

Söndag klockan 16, Roasjö kyrka.

SJUNG MED LASSE HOLM

Musikskaparen Lasse Holm avslutar sommarallsången i Svenljunga för den här gången. I vanlig ordning leder Manda Schillerås och Thore Olofsson publiken i allsång.

Onsdag klockan 18, Svenljunga torg.

TIPSA OSS om vad som händer i Kind på kind@bt.se

LÄGG SJÄLV IN evenemang i Kalendern på webben, bt.se/kalendern

Ekomuseer firar egen dag

MJÖBÄCK. I helgen ordnas Ekomuseets dag på flera platser i området kring nedre Ätrådalen.

I Mjögäcks hembygdsgård i Tokabo får besökarna en guidad tur i Träsnidarnas verkstad.

Ekomuseum Nedre Ätrådalen beskrivs som ett museum utan väggar och tak och utgörs av ett 80-tal besöksmål i framför allt Falkenbergs och Svenljunga kommun. Ekomuseets dag som anordnas i helgen är till för att visa upp sevärdheter i nedre Ätrådalen.

Ett ekomuseum i kommunen är Träsnidarnas verkstad i Tokabo. På lördag kommer Mjögäcks hembygdsförening hålla öppet i hembygdsgården och sälja vävflor.

Ordförande Erland Svensson guidar i Träsnidarnas verkstad.

– Tre generationers arbete med träsnideri har samlats här som ett gårdsmuseum, säger Erland Svensson, som är sjätte generation efter Johannes Andersson som inledde snideritraditionen i släkten.

Johannes Andersson i Ölsbo föddes 1780 och började som träsnidarlärling och när han själv startade eget omkring 1800 inledde han en lång tradition av träsnideri.

Johannes son och sonson fortsatte faderns verksamhet och än i dag är det många av Johannes ättlingar som arbetar med olika former av snickeri.

Det var främst predikstolar till kyrkor som Johannes tillverkade men också en del möbler och foder till moraklockor, eller Ölsbo-

I Träsnidarnas verkstad, eller snickarboden som Erland Svensson kallar den för, finns spår av tre generationers träsnideriarbete. FOTO TOMAS SERHOLT

klockan som de kallades i bygden. Med så mycket kunskaper i träsnideri är det kanske inte konstigt att Erland Svensson själv har jobbat med finsnickeri i hela sitt liv.

På museet finns en hel del av Johannes och hans ättlingars gamla verktyg som en stor svarv och olika järn och sågar.

Johannes far, Anders Jönsson, ägde en enorm rubank, över en och en halv meter lång. Också den finns till beskådan.

Det är fortfarande många kyrkor i Halland och Västergötland som har predikstolar tillverkade av träsnidare Johannes Andersson från Ölsbo.

–Kyrkorna kom och hämtade predikstolarna med häst och vagn och så monterade Johannes dem. Sedan gick han hela vägen hem igen, berättar Erland Svensson.

» Ekomuseum

Övriga ekomuseum i kommunen är: Klevs Gästgiveri, Joarsbo Naturprodukter, Backa loge, Gammalsjö kvarn, Olofsbygget i Häcksvik, Kvarnagården, Kindahus, Prekebogumman, Överlida Industri- och Hantverksmuseum, Gräne gruva, Mårdaklevs kvarn Antikt café & kuriosa.

KIND

TOMAS SERHOLT
tomas.serholt@bt.se

Ekomuséets dag

Lördag och söndag 20-21 juli

... kom och njut av trevliga dagar i Ätrådalen

PROGRAM

Bertil Svensson, Gällared Lörd 13-17, visar "En blandad fotoskatt" på Karlsberg
Berte Qvarn, Slöinge Sönd 11 guidad visning i kvarnen
Berte Museum, Slöinge - Livet på landet. Lörd o sönd 11-17. Utställningarna "Den som spar han har!" o "Surr kring kupan". 13 guidad visning i museets samlingar.
Form o Färg, Skrea Försäljning av akvarellmålningar o konsthantverk i sten, järn samt drivved. Spel och pilkastning. Blommande trädgård
Gudmundsgården, Slöinge Lörd 10-13, sönd 11-16. Grissafari, väffelservering
Sandbolet, Asige Lörd o sönd 13-18. Varför odlar vi häggmispelbuskar?
Metalltid Konstsmide & Metall Design, Årstad Lörd o sönd 10-17
Bålastugan, Årstad Sönd 14-16 för visning
Annas Krukor & Fat, Morup Lörd o sönd 11-15
Sörby Naturhälsogård, Vessigebo Lörd 11-16 sönd 11-17 brunch o kafé
Lörd o sönd 9.30 Sommar yoga. 11 Häst och vagn. 13.30 Guidning i rehabiliteringsträdgården.
Söndag 15 Bluegrassmusik
Nackagårds snickeri & byggnadsvård, Vessigebo Lörd o sönd 10-15. Loppis
Gunnar Bramborns konstateljé, Vessigebo Sönd 10-17
Loricks Konstsmide, Vessigebo Lörd o sönd 10-16
Fågelboet, Vessigebo Lörd o sönd 14-17. Kaffeserv. o guidningar. Lörd Erland Johansson
o Leopold Wallin tolkar Bondesons visor o berättelser. Sönd Skålmarna från Falkenberg med
Teater Halland. Häst o vagn. Askome spelmän
Solhaga Stenugnsbageri, Slöinge Lörd-sönd 8-15 med trädgårdscafé
Döda fallet Yngredsforsen, Gällared-Askome Sönd 11 guidad tur
Luftvärnstornet, Ätrafors Sönd 11-15 guidning
Signe Lindboms konstateljé, Ätrafors Lörd o sönd 10-17. Konst o handvävda mattor
Brobergs krukmakeri, Köinge-Ätrafors Lörd o sönd 10-16
Le Rocking Horse, Köinge-Ätrafors Lörd o sönd 10-16
Kulturgården Bråtadal Lörd o sönd 12-20 Gerd Ervelin, vernissage, konstutställning
Svarträ kyrka. Lörd o sönd 10-18
Hembygdstugan i Greppered Lörd 14-17 visning. Lieslåtter & scatterally
Station Gunnarp Sönd 12-16 prova på att dreja i Bettans ateljé
Danabäckssten, Älvsered Lörd o sönd 13-14.30. Torgny Karlsson berättar historier om gamla
gränsen mellan Danmark o Sverige och om leden Östdanmark
Ulvanstorp, Älvsered-Älekulla Sönd 13-18 visning o försäljning av hårt o mjukt tunnbröd,
knäckebröd o pitabröd. Kaffeservering m väffla, klämma o pitabröd
Klevs Gästgiveri, Mårdaklev Lörd o sönd 12-17 öppet i hembygdsgården o lanthandel.
Sönd 14 friluftsgudstjänst
Backa Loge, Kalv Lörd o sönd 11-18
Klockaregården, Häcksvik Sönd 14-16 guidade visn. av bonadsmålningarna. Häcksviks kyrka
öppen. Olofsbygget söndagskaffe 14-17. Bygdens spelemän underhåller
Kvarnagården, Häcksvik Sönd 13-16 vattenhjulet snurrar o driver stickhyvel
Tokabo hembygdsgård, Mjöbäck Lörd 14-17 guidning o väffelservering
Prekebogumman, Öxabäck Lörd o sönd 11-14 guidning
Gräne Gruva, Holsjunga Lörd 10-12
Källsjö Mejeri Lörd o sönd 11-17. Försäljning o kaffe servering. Färsk kalvdans

För mer info:

Ekomuseum.com

Bertil Svensson visar nya fotoskatter

"En klassad fotoskatt" är rubriken på den utställning som under hela sommaren pågår i Karlbergs Gällared. Bertil Svensson har sin egen gång komponerat slopp en del av sina bilder till en utställning. Denna gång har han utmärkt femhundra foto att visa. Bilder som innehåller allt från kungens besök i Ullared till fotbollfans som får omkring för att stötta sina idoler.

Till valborgsmissofön 1993 laddade Bertil sin systemkamera med svart/vit film. Han beslutade sig för att göra alla de moment som hör till fotograferandet, från laddning av rullen till den färdiga bilden.

Bilderna växer fram i de lokaler som en gång tordningställdes av Åsöereds fotoklubb. Där har Bertil tillgång till ett komplett fotolabb. Under åren har många meter film exponerats, men det är bara under de senaste

åren som han har framkallat dem på papper så att de kan visas.

På utställningen, som består av skärmar med olika teman, ses foto från skilda evenemang i Gällaredsbygden, samtidigt som vi

14 ■ INLANDSBLADET

bjuds på både möhippor och "Häsmannen". Det har även funnits många igonblick från kommens i Ullared på Bertils foto.

Vi ber Bertil att lyfta fram tre av de bilder som han tycker bäst om. Först visar han ett foto som han tog på Öljans väll i Hålmstad-fem supporterar som har rest över hela jorden för att se en fotbollsmatch mellan Japan och USA.

Sedan en härfriidska från Varberg som har åkt "ända till Göteborg" för att heja på sina idoler i Tvåvårens IF. Den tredje bilden föreställer Sig Johansson från Tibro som gossomfört alla 48 loppet runt Vättern.

På en vanlig gammal cykel och med nitöfver på fötterna, informerar Bertil. Utställningen är öppen under Ekosmoesets dagar 20-21 juli. Men om du ringar Bertil, 0546-340 15, så visar han gärna sina bilder även på andra tider.

När Inlandsbladet är på väg att lämna Karlberg kommer Bertil på en fjärde bild som han gärna vill lyfta fram. Fjögskädnare i Falsterbo – undrar vad de kikar på? Bilden har i alla fall uppmärksammas i en stor fototidning.

Thore Gustafsson

Invgning av naturreservat

I september månad invigs **NATURRESERVAT FEGEN** vid Sandviks kyrka av tre landshövdingar. Det blir festlighet både vid Sandviks kyrka och vid FÅ. Mer information i septembernumret!

BERTILS 4 FAVORITER

Artikeln är tagen från inlandsbladet.se

De uppmärksammades på Ekomuseets årsmöte

FEGEN Ekomuseum Nedre Ätradalen som består av ett 80-tal besöksmål, framförallt i Falkenbergs och Svenljunga kommun, hade förra torsdagen ett välbesökt årsmöte i Fegens Vandrarhem.

Mötet startade med den årliga utdelningen av pris för "God Landskapsvård". Priset gick i år till Martin Johansson, Köinge och Anders Karlsson, Boarp. Motiveringen till att de fick årets pris var bland annat "att de med stor entusiasm har tagit sig an kulturlandskapet runt Högvasån och att de bidragit till att göra ett besök i Ätradalen till en rikare upplevelse".

Britta Johansson som var med vid starten av föreningen var årets prisutdelare. Britta utsågs också till hedersmedlem tillsammans med Ulla Richardsson och Margit Gustavsson. Till hedersmedlemmarna hade konsthantverkare Wolfgang Feldhusen gjort varsin vacker smidesljustake.

Avtackad med vandringsstav

Efter sedvanliga förhandlingar avtackades Sven Åke Johansson, som under många år varit en stor tillgång i styrelsen, men som nu bestämt sig för att avgå. Som tack för sin fina insats fick han ta emot

HYLLADES. Martin Johansson, Britta Johansson, Sven Åke Johansson och Anders Karlsson var några av dem som prisades när Ekomuseum Nedre Ätradalen hade årsmöte i förra veckan.

FOTO: MONIKA SVENSSON

en unik vandringsstav, som tillverkats av två konsthantverkare, nämligen Loricks smedja och Denis Gavois. Denis hade toppen av staven satt sin specialitet, nämligen ett hästhuvud i trä.

Årsmötet avslutades med sång och musik av Victoria Strand

och Jörgen Palm.

INSICKAT AV:
MONIKA SVENSSON

DETALJ. Hästhuvudet på vandringsstaven Sven-Åke Johansson fick var snidat av Denis Gavois.

KICKOFF. Projektet Cykelinland hade kickoff på Guden i Slöinge. I förgrunden projektledare Christina Andersson.

FOTO: PRIVAT

Stort intresse för cykelprojekt

NEDRE ÅTRADALEN I förra veckan var det kickoff för Leaderprojektet "Cykelinland", ett projekt som bland annat syftar till att utveckla befintliga cykelleder i Falkenbergs kommun och upprätta skyltade slingor till besöksmål inom Ekomuseum Nedre Åtradalen.

Projektägare för Cykelinland är Ekomuseum Nedre Åtradalen, där 80 besöksmål i huvudsakligen Falkenbergs och Svenljunga kommuner ingår.

Inbjudna medlemmar och kommunrepresentanter samlades för kickoff på Gudmundgården i Slöinge där det bjöds på både "bondemacka" och information om företaget av ägaren till gården, Ralf Tebaay.

Cykelväst

Projektledaren Christina Andersson, som var värd för kvällen, berättade sedan om projektet och dess syfte och mål. Göran Jönsson, konstnär

från Form & Färg i Skrea, överlämnade startpresent till projektet i form av ett smideskonstverk, och han kåserade också över värdet i att uppleva konst utefter cykelvägar.

Speciellt framtagen för projektet finns en cykelväst som visades upp. Loggan på västen är designad av Anna Winther, Åkerholmen. Som avslutning på kvällen läste Hans Andersson en berättelse ur Ada Olssons bok "På cykel genom decennier".

INSÖCKAT AV:

MONIKA SVENSSON

CYKELVÄST. Christina Andersson visar Cykelinlandsvästen, med logga designad av Anna Winther, Åkerholmen, Källsjö.

Svenljunga Tranemo

3

frågor till **Christina Andersson**, som är projektledare för cykelprojektet Cykelinland. Projektet har kickoff på onsdag.

Vad är detta för cykelprojekt?

– Föreningen Ekomuseum nedre Ätrådalen driver detta Leaderprojekt under de närmaste 2,5 åren. Föreningen är en paraplyorganisation för 80 besöksmål, där exempelvis Backa Loge i Kalv är ett.

Vad går projektet ut på?

– För några år sedan byggde Falkenbergs kommun cykelleder från Ullared till Fegen – 2,6 mil – och från Ullared till Älvsered – 1,5 mil – på de gamla banvallarna. De här cykelbanorna är idag inte så kul att cykla på och underhållet är inte det bästa. Detta ska nu det nya cykelprojektet ändra på. Vi kommer att sätta upp hänvisningsskyltar och informationstavlor. Och vi kommer också att berätta om slingor, som cyklisterna kan ta till de olika ekomuséerna.

Hur är det med cykelturism i Ätrådalen?

– Under de senaste två åren har jag haft hand om turismprojektet Fegen Inspiration Area och funnits i en informationscentral i Fegen. Jag har märkt att cykelturismen hela tiden ökar och att behovet av cykelkartor, cykelinformation och cykelleder är stort. Men i min vision ingår också att den bofasta befolkningen i det här området ska börja använda cykellederna. Att folk som bor i exempelvis Fegen tar cykeln istället för bilen till jobbet i Ätran.

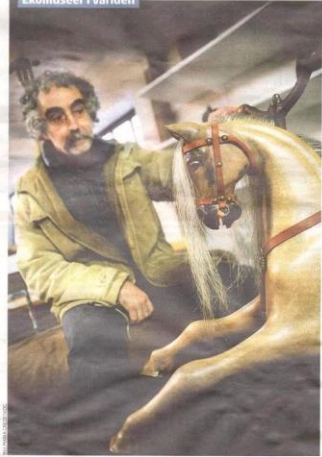
EVA HILDEBRAND

FALKENBERG

Ekomuseerna har blivit ett begrepp ute i världen

Ekomuseer i världen

Jagen ska tro att ekomuseer, sådana som finns i Årstadalen, är en provinsial företeelse. Nej, ekomuseerna har internationellt fa-

kt och gånghästarläraren Denis Gavois i Kånge är ryllgen hemkommen från en internationell konferens i Årstadalen.

– Till en början var det så akademiskt och snett. Men det blev bättre, säger Denis Gavois efter att i september ha varit på ekomuseer på internationella konferens i Social Portugal.

När han hade föreläst om sina ekomuseer i Årstadalen på konferensen, så öppnade sig snart de intressanta frågorna. Han fick till och med möjlighet att prata med Hagen de Vries, den franska ekomuseer som på 1970-talet mognade till ett begrepp, ekomuseer.

– Det innebär ett uppmärskt från statiska museer som var uppbyggda kring en samling i en byggnad. Istället för ekomuseerna var det de utställningar byggdes kring ett kulturarv, en företeelse eller en verksamhet som bygges, inte kring en samling, säger Denis Gavois. Hagen de Vries berättade från Brasilien om ett viktigt ob-

jekt i ekomuseerna, alltså att människor får en identitet och blir involverade i sin berättelse. Först och sist i sin berättelse. Det var konceptet för svenskarna "sällor", som står för "sällor", "sällor".

– Och på konferensen var vi till exempel i Indien, Japan, Finland och USA, säger Denis Gavois som är styrelseordförande i Norder Årstadalen ekomuseer.

I Årstadalen har ekomuseerna funnits sedan 1996, numera 30 utställningar som marknadsför utställande städer.

Denis Gavois berättar att ett av de mest intressanta och sedan en månad tillbaka har han varit i Årstadalen i Kånge. Det betyder att han ska på ett dytt verkstaden, där han tillverkar utställningsgånghästar (med tillstånd från drotnings Victoria Englund).

– En gång såg jag en så vacker bild av en såld gånghäst, i Patricia Mallen bok "The Rocking Horse". Det blev så fint att jag började gråta. Sen höll jag min egen tillverkning.

För värdaren Denis Gavois som för många år sedan flyttade från Portugal till Årstadalen i Sverige, blev det utmaning, att i

land eller annat trångt område och föga samman för en elegant gånghäst som berättar ett par från 1900-talet. Men så är det så kall som vackra konstverk, men förstås inte möjliga och oenliga att använda som lekredskap. Med förtroende för han den skickliga träskulptör som gör ett så mycket enkelt stycke.

Gånghästarna är dock inga barndjur, utan har förtäglamhet vid ryggen på möjligheten till.

När ryllgen träffade han, Joe Leonard i Ohio, mannen som är en mästare på att sätta konstverk i städer. Så det är en tanken som finns i bakgrunden, att jag ska göra mina konstverk med elegant hästar, berättar Denis Gavois.

Han är ett exempel på många. Det betyder Norder Årstadalen ekomuseer, en av många som öppnar upp verkstad för intresserade besökare. Och efter om att den internationella konferensen i Portugal är han på mer överlag om den internationella utställning ekomuseerna.

– Nu på så många håll i världen, inte minst i Sydamerika.

Hagen de Vries berättade om ett viktigt objekt i ekomuseerna, alltså att människor får en identitet och blir involverade i sin berättelse. Först och sist i sin berättelse. Det var konceptet för svenskarna "sällor", som står för "sällor", "sällor".

– Och på konferensen var vi till exempel i Indien, Japan, Finland och USA, säger Denis Gavois som är styrelseordförande i Norder Årstadalen ekomuseer.

I Årstadalen har ekomuseerna funnits sedan 1996, numera 30 utställningar som marknadsför utställande städer.

Denis Gavois berättar att ett av de mest intressanta och sedan en månad tillbaka har han varit i Årstadalen i Kånge. Det betyder att han ska på ett dytt verkstaden, där han tillverkar utställningsgånghästar (med tillstånd från drotnings Victoria Englund).

– En gång såg jag en så vacker bild av en såld gånghäst, i Patricia Mallen bok "The Rocking Horse". Det blev så fint att jag började gråta. Sen höll jag min egen tillverkning.

För värdaren Denis Gavois som för många år sedan flyttade från Portugal till Årstadalen i Sverige, blev det utmaning, att i

Konstverk. Denis Gavois har låtit gitarren få formen av en påronhäva. Ett instrument att beskåda, inte att spela på. Bild: MARIA GREDESKO

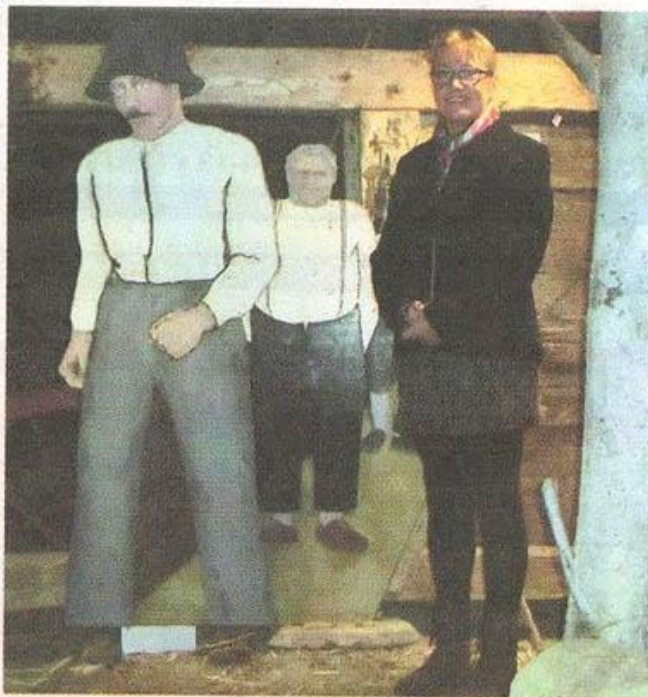
Annette har besökt hela ekomuseet

■ SVENLJUNGA Ekomuseum Nedre Ätradalen är en intresseförening med förankring utefter hela Ätradalen, från Falkenbergs kommun i söder till Svenljunga kommun i norr.

Vid föreningens förra styrelsemöte, i början av september, diskuterades rapporten från en inventering av de 80 besöksmålen, som just nu ingår i ekomuseet. Inventeringen är gjord av Annette Johnsson, som under en tvåveckorsperiod åkte runt och besökte de flesta besöksmålen inom ekomuseet. Rapporten kommer nogsamt att gås igenom av styrelsen, som därmed förväntar sig att få en bra bild av ekomuseet idag och vilka synpunkter och önskemål medlemmarna har.

Rapporten kommer också att vara underlag för utformandet av den broschyr som årligen ges ut av Ekomuseum Nedre Ätradalen.

FOTO: MONIKA SVENSSON

Japanskt studiebesök på ekomuseum

ULVANSTORP I förra veckan fick Ekomuseum Nedre Åtrådalen långväga besök. En japansk delegation kom på studiebesök till några av besöksmålen, för att ta med sig idéer hem till Japan.

Masaki Inafaku, Asami Mizutani och Takuya Karasawa landade i Göteborg på morgonen, och bussades i minibuss på småvägar ner till det första besöksmålet, Ulvanstorps Tunnbrödsbageri. Med hjälp av tolken Yuko Axelsson berättade Bo Bengtsson på Ulvanstorp, som även är ordförande i Ekomuseum Nedre Åtrådalen, om sin och hustrun Maritas verksamhet:

– Att vi började med tunnbrödsbageri beror på att jag ursprungligen kommer från Jämtland. Vi tar emot grupper som får komma hit och själva baka tunnbröd.

"Svenskarna är gästfria"

Den japanska delegationen fick även veta att Ekomuseum Nedre Åtrådalen är en ideell förening, som består av 78 olika besöksmål, varav fyra är nya för i år, i Falkenbergs, Varbergs och Svenljunga kommuner. Här finns både hantverkare, kyrkor och hembygdsstugor, alla med anknytning till Åtran.

NYA SMAKER. Masaki Inafaku och Asami Mizutani (mitten) bjöds förstås på fika med tunnbröd, mesos och messmör vid sitt studiebesök på Ulvanstorps tunnbrödsbageri i Älvsered. Till vänster tolken Yuko Axelsson och till höger Bo Bengtsson, Ulvanstorp.

FOTO: KATARINA JOHANSSON

För Masaki Inafaku var detta första Sverigebesöket:

– Mitt första intryck är att alla är jättesnälla, och att svenskarna är väldigt gästfria! säger han.

Målet för besöket var att lära sig om hur ekomuseum fungerar och sköts, för att se om det går att överföra till japanska förhållanden.

– Det är ganska fantastiskt att Japan visar intresse för vårt ekomuseum, säger Denis Gabois, ledamot i föreningen.

– Det kommer sig av att en professor därifrån som varit på besök här blev så imponerad av ekomuseum att han skrev om det när han kom hem.

Besöket på Ulvanstorp av-

slutades med fika, naturligt nog med tunnbröd, mesost och messmör, och därefter åkte man vidare ner genom Halland för att under dagen bland annat bese Denis Gabois gunghäststillverkning, Loricks smedja och Berte Qvarn.

KATARINA JOHANSSON

Dyra vägskyltar hotar ekomuseets framtid

FALKENBERG. Vägskyltarna är för dyra och Ekomuseum nedre Ätrådalen överklagar kostnaderna som offerats av Trafikverket. Men där får föreningen inget gehör för sina inläggningar.

Med hänvisning till att skyltarna är betydligt dyrare än liknande skyltar tidigare varit och att kostnaderna riskerar hela föreningens framtid överklagade Ekomuseum

nedre Ätrådalen Trafikverkets offert.

Det hela handlar om tre vägvisningsskyltar, till Mandys diner i Älvsred, luftvärns-tornet i Ätrafors och ekomuseum Bråtadal.

Skylden till Bråtadal ska enligt offerten kosta 22 400 kronor exklusive moms och jämförs i överklagandet med skyltningen till Mårdaklevs kvarn som tidigare i år kostade 4 115 kronor inklusive moms för två skyltar och uppsättning.

Föreningen, genom sin

ordförande Bo Bengtsson, passar också på att önska ett "bättre och trevligare bemötande" i kontakterna med Trafikverket och Svevia och påpekar att man genom åren haft ett bra samarbete med Vägverket/Trafikverket.

Men Trafikverket ser ingen anledning att ändra sitt beslut och skickar ärendet vidare till länsstyrelsen som beslutar i överklagade ärenden.

Christina Kihlström

010-471 52 69

christina.kihlstrom@hn.se

NEDRE ÄTRÅDALEN

... ett besök på ekomuseet

Jag vill passa på att slå ett slag för ett museibesök i sommar – eller många. I Ekomuseum Nedre Ätrådalen samlas 78 olika besöksmål, med det gemensamt att de alla har anknytning till Ätrådalen. Ekomuseum Nedre Ätrådalen består av hantverkare, hembygdsgårdar och andra sevärdheter, och går in i både Falkenbergs, Varbergs och Svenljunga kommuner. 16-17 juli firas Ekomuseets dagar, med lite extra aktiviteter, men många av besöksmålen är alltid tillgängliga.

En rundtur bland besöksmålen kan ge historiekunskaper, om man till exempel besöker Häcksvik och ser på Klockaregårdens unika bonadsmålningar, eller Gräne gruva, där kvarts och fältspat bröts ur berget mellan 1899 och 1932. Det finns även möjlighet till mer lekamlig spis, varför inte på 50-talsrestaurangen Mandy's Diner i Älvsred, eller på det antika Klevs gästgiveri i Mårdaklev?

I sommar kommer jag nog inte att missa ett besök på Tokabo Hembygdsgård i Mjölback (bilden), där det ordnas sommarcafé alla onsdagar i juli, med väfflor, visning av museets samlingar från tre generationer träsnidare, och olika temautställningar varje vecka.

KATARINA JOHANSSON

Besöksmål i bygden

Danabäcks sten, Ulvanstorps tunnbrödsbod, Högsjömossen Danabäck, Ulvanstorps gamla odlingsmarker, Smilgropen keramik, Konstateljé Toivonen, Mandy's Diner, Klevs Gästgiveri, hembygdsgård och lanthandel, Joarbo Naturprodukter, Backa loge, Gammalsjö kvarn, Klockargården, Kvarnagården, Kindahus, Tre generationer träsnidare i Mjölback, Överlida Industri- och Hantverkermuseum, Gräne gruva, Mårdaklevs kvarn – antik, café & kuriosa.

Eldsjälen Åke prisades

Vårdar och visar Prekebogumman gård

NEDRE ÄTRADALEN/ÖXABÄCK

Prekebogumman är ett av Ekomuseum Nedre Ätradalens populäraste besöksmål. Nu har Åke Andersson prisats för sin vård av området.

Varje år delar Ekomuseum Nedre Ätradalen ut priset "Diplom för god landskapsvård". Priset instiftades år 2005, och delas ut för att för att uppmuntra Ätradalsbor som gjort insatser för att vårda sin del av landskapet.

Årets pristagare blev Åke Andersson, Öxabäck, som belönades för sina insatser att vårda och visa upp platsen där Prekebogumman levde och verkade.

Prekebogumman, eller Christina Gunnarsson, som hon egentligen hette, var en läkekunnig kvinna som levde mellan 1837 och 1912. I Prekebo, mellan Öxabäck och Överlida, hade hon både ett eget sjukhus och ett laboratorium där hon forskade i olika örter läkande egenskaper. Hit vallfärdade människor från hela västra Sverige för att bli botade från sina sjukdomar när läkarna inte lyckats.

"Landskapsvård som manar till efterföljd"

Åke Andersson har tillsammans med Öxabäcks bygdelag och markägaren röjt fram markerna och ruinerna kring Prekebogumman gård, och visar den även för besökare.

I motiveringen till priset framhålls Åke Anderssons betydelse för besöksmålet:

"Åkes återkommande vård och

PRISAD. Åke Andersson får diplom för god landskapsvård av Britta Johansson.

FOTO:BO BENGSSON

omvårdnad av området gör det tillgängligt för oss alla vilket gjort Prekebogumman till ett av Ekomuseets mest besökta och populära besöksmål. Arbetsinsatsen gör Åke Andersson av ren frivillighet och med sann glädje! Han har verkligen

genom åren bidragit till att göra ett besök i Ätradalen till en rikare upplevelse och hans arbete är ett gott exempel på landskapsvård som manar till efterföljd."

KATARINA JOHANSSON

FAKTA

Ekomuseum Nedre Ätradalen

Omfattar: Dalområdet kring ån Ätran, dess biflöden och tillrinningsområden. Det går in i både Hallands och Västra Götalands län.

Syfte: Ekomuseet vill förmedla Ätradalens historia och kultur men även vara med och skapa en livskraftig landsbygd.

Startade: 1996.

Vad är ekomuseum? Ett museum som befinner sig ute i ett avgränsat landskapsområde. Det bygger på lokalt engagemang.

Antal besöksmål: 78 stycken, bland andra Klockargården i Håcksvik, Ulvanstorps tunnbrödsbod i Älvsered och Gräne gruva, mellan Överlida och Holsljunga.

som jag fick, inte minst efter Lands reportage nyligen.

Vad händer nästa år?

annars d
landsbyg

om utsågs
ir som byg-
och opti-

nas Ågren,

god glass
s till Årets
och fick en så

it, Kivik,
v Svenska
randrarhem

23 Jonas Gunnarsson, Malmö, byggde en vattendriven orgel vid Kärnebygd kvarn, där han är uppvuxen. Orgeln tog 1 000 timmar att bygga och spelar *En Gammal fäbodpsalm.*

24 Lisa Berggren, Sandra Nilsson och Sara Bohlin, Vistträsk, nedkom alla tre med tvillingar inom loppet av 45 dagar. Vilket lyft också för byn med 284 invånare.

25 Elisabeth Johansson, Falckenberg, vann mack-SM med

tredje år
SM i ma
smakad

27 P se
använde
åtsträva
mer son

28 S h
ens sag
belöna
var kan

Kommunen besökte Ekomuseum

NEDRE ÅTRADALEN I fredags besökte representanter för Svenljunga kommun några av besöksmålen i Ekomuseum Nedre Åtradalen.

– Det är viktigt att resa runt och se hur det ser ut i koimunen, jag och Eva Johansson är mycket ute hos byalag och på företag, jag tycker det hör till vår roll, säger kommunalrådet Stefan Carlsson.

Utvecklingschef Jonas Widerström håller med:

– Vi är ju en av finansörerna av Ekomuseum Nedre Åtradalen, om än med en liten del, så det är viktigt att vi får kunskap om vilka möjligheter och hinder som finns, och vad vi på kommunen kan hjälpa till med.

Antikaffär och café

Ett av målen för resan var Mårdaklevs kvarn, där Ute Born och Samuel Johansson berättade om sin verksamhet i kvarnen som har anor från slutet av 1600-talet. Här driver de sommartid antikaffär och café.

– Det här var nionde säsongen vi hade öppet. Vi kämpar på för att det ska vara kvar, vi gör ingen vinst, utan vi gör det för bygden, och för att det är roligt, säger Samuel Johansson.

Från Klockargården till Åkerholmen

Ett förslag från kommunrepresentanterna om att ordna julmarknad i kvarnen skulle begrundas:

– Men det blir väldigt kallt här

INFORMATION. Ute Born berättar för utvecklingschef Jonas Widerström om verksamheten i Mårdaklevs kvarn.

FOTO: KATARINA JOHANSSON

på vintern, så då måste vi ordna med uppvärmning, säger Samuel Johansson.

Före Mårdaklevs kvarn hade kommunen besökt Klockargården i Häcksvik, och sedan bar det vidare till Mandy's Diner i Älvsjered, Funtaliden i Fagered samt Åkerholmen Design & Butik i Källsjö.

KATARINA JOHANSSON

SAMLADE. Kommunrepresentanter och medverkande från ekomuseum utanför Mårdaklevs kvarn.

FAKTA

Ekomuseum Nedre Åtradalen

Antal besöksmål: 78 stycken.

Omfattar: Dalområdet kring Åtran, dess biflöden och tillrinningsområden. Suseån och dess dalgång ingår också i Ekomuseet, då den sedan urminnestider varit vägen upp i Åtradalen. Ekomuseet går in i både Falkenbergs, Varbergs och Svenljunga kommuner.